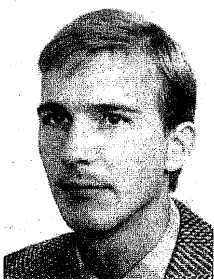

Al met al een duidelijk voordeel voor de NL x GY-zeugen. Bij de veterinaire kosten in de mesterij zit er echter wel een addertje onder het gras. Voor de mester zijn de biggen van de NL x GY-zeug iets ($f 1,80$) minder waard.

Dit verschil kan echter met de biggenprijs worden verrekend. De conclusie is dan duidelijk: Op gesloten vermeerderings- en mestbedrijven is de NL x GY-zeug financieel aantrekkelijk.

ZIJN GOEDE VARKENSHOUDERS ALTIJD GOED?

ir. W.H.M. Baltussen,
LEI-gedétacheerde
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

In het onderzoek en de voorlichting spreekt men vaak over goede en slechte bedrijven. Meestal komen de bedrijven dan op basis van de resultaten van één jaar in een dergelijke groep terecht.

Tot op heden is nooit aangetoond, dat de bedrijven die altijd goed zijn geweest, ook goede resultaten zullen blijven behalen. In dit onderzoek is aan de hand van resultaten van praktijkbedrijven over meerdere jaren nagegaan of goede bedrijven altijd goede resultaten behalen en slechte bedrijven altijd slechte. Tevens is onderzocht of dit zowel voor de technische resultaten geldt als ook voor de prijzen.

De keuzen van de bedrijven
De resultaten van 49 bedrijven met zeugen en 44 bedrijven met mestvarkens zijn gebruikt voor dit onderzoek. Van de vermeerderingsbedrijven zijn de kengetallen van de technisch economische administratie (T.E.A.) over een periode van 4 jaar beschikbaar; van de mestvarkensbedrijven over een periode van 5 jaar. Al deze bedrijven komen uit de provincie Noord-Brabant. Voor dit onderzoek zijn, zowel van de vermeerderingsbedrijven als van de mestvarkensbedrijven, 7 kengetallen meegenomen. Deze kengetallen zijn in te delen in drie groepen:

– kengetallen die iets zeggen over het totale resultaat van de varkenshouderijbedrijf (bijvoorbeeld het saldo);

- kengetallen, die iets zeggen over het technische resultaat (bijvoorbeeld het aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar en de voederconversie);
- prijzen (bijvoorbeeld de voerprijs en de prijs per big).

De onderzochte bedrijven hebben gemiddeld dezelfde technische en financiële resultaten als alle bedrijven met een T.E.A. in Noord-Brabant.

Eerst is per kengetal nagegaan hoe sterk de waarde van een kengetal van een bedrijf in het ene jaar samenhangt met de waarde van dat kengetal in een ander jaar.

Daarnaast hebben de bedrijven per jaar op basis van de hoogte van een kengetal een rangordenummer gekregen. Gekeken is of de rangorde van de bedrijven over de jaren heen gelijk blijft. In feite kijken we hier of de bedrijven jaarlijks ongeveer dezelfde plaats hebben ten opzichte van andere bedrijven.

Goede varkenshouders zijn vooral technisch goed

Varkenshouders blijven in de tijd op een gelijk niveau ten opzichte van hun collega's. Dit betekent, dat goede bedrijven vrijwel altijd goed zijn en dat bedrijven met slechte resultaten zich in de loop van de tijd nauwelijks verbeteren ten opzichte van hun collega's.

U kunt dit vergelijken met een tredmolen. Een varkenshouder ziet ieder jaar dat zijn resultaten verbeteren. Hij denkt dat hij vooruitkomt. Echter, al zijn collega's behalen ook betere resultaten. Het eindresultaat is dat de varkenshouder ten opzichte van andere varkenshouders niet verbetert. Met andere woorden ondanks het feit dat hij vooruitgaat blijft hij op dezelfde plaats.

Worden de resultaten bekeken per groep kengetallen, dan blijkt dat de voorafgaande bevinding met name geldt voor de technische resultaten van de bedrijven. Doordat het

verschil in technisch resultaat in belangrijke mate het verschil in bedrijfsresultaat verklaart, geldt het voorafgaande ook voor het saldo en het kengetal omzet en aanwas.

Technisch goed wil nog niet zeggen economisch goed

Met betrekking tot de prijzen gaat de bevinding niet altijd op. Met name voor de opbrengstprijzen van de biggen op vermeerderingsbedrijven blijkt, dat relatief hoge prijzen in het ene jaar niet samengaan met relatief hoge prijzen in andere jaren. Ook de rangorde van de bedrijven wisselt vrij sterk in de tijd.

Dit laatste geldt - in iets mindere mate - ook voor de opbrengstprijzen per kg geslacht gewicht. Voor wat betreft de voerprijzen kan gesteld worden, dat de rangorde van de bedrijven in de tijd vrij constant is.

Geen verandering in de tijd

Een opvallend feit is verder, dat het verband tussen de waarden van een kengetal over verschillende jaren niet zwakker wordt, als de twee vergeleken jaren verder uit elkaar liggen. Er is een vergelijkbaar onderzoek verricht op akkerbouwbedrijven en melkveebedrijven. Hieruit blijkt duidelijk, dat de rangorde van de bedrijven zich sterker wijzigt, als de twee vergeleken jaren verder uiteen liggen. Een mogelijke oorzaak hiervan kan zijn, dat de afhankelijkheid van externe factoren op akkerbouw- en melkveebedrijven groter is.

De betekenis van "goede boeren blijven goed"
We weten, dat er tussen de resultaten van zowel vermeerderingsbedrijven als mestvarkensbedrijven systematische verschillen bestaan. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen, welke factoren de oorzaak zijn van deze systematische verschillen. Uit

reeds verricht onderzoek blijkt, dat slechts een deel van de totale verschillen (minder dan de helft) samenhangt met verschillen in gebouwen, inrichting en houderijsysteem. Bij dit onderzoek is echter niet gelet op de manier, waarop de varkenshouder omgaat met zijn dieren, gebouwen en inrichting. Bijvoorbeeld een varkenshouder met een klimaatcomputer heeft daardoor nog geen goed klimaat in de stal. Dit kan alleen als de computer goed ingesteld is, er geen kieren en gaten in de stal zitten, de ventilatiekokers goed schoon zijn en als regelmatig alles goed gecontroleerd wordt. Waarschijnlijk ligt de oorzaak van de verschillen in bedrijfsuitkomsten meer bij het verschil in werken, beslissen en plannen van varkenshouders, dan bij een verschil in gebouwen en inrichting. Indien dit bevestigd kan worden, kunnen onderzoek, voorlichting en onderwijs hiermee rekening houden en erop inspelen.

Deze studie heeft plaatsgevonden binnen het verklarende onderzoek naar de verschillen tussen varkenshouderijbedrijven.

Nu blijkt, dat deze verschillen een systematisch karakter bezitten, dient te worden nagegaan of er mogelijkheden zijn de verschillen tussen de varkenshouders met hun manier van werken te meten en te analyseren.

Daarbij wordt gerealiseerd, dat het onderzoek n aanraking komt met de individuele tarakters van de varkenshouders. veranderingen op dit persoonlijk gebied zijn niet eenvoudig.

Omdat ervan uitgegaan wordt, dat iedere varkenshouder graag wil leren, kunnen de verwachte onderzoeksresultaten op dit terrein nuttig zijn.